

JAARGANG 38 | NUMMER 3 | JUNI 2012

keramiek

TWEEMAANDELIJKS MAGAZINE
VAN DE NEDERLANDSE
VAKGROEP KERAMISTEN

NVK

Hugo Kaagman

De museumcollectie 13 -
Het Depot Wageningen

De verhalen van Niek Hoogland

Patty Wouters:
'Moeten vazen altijd recht staan?'

Patty Wouters: Moeten vazen altijd recht staan?

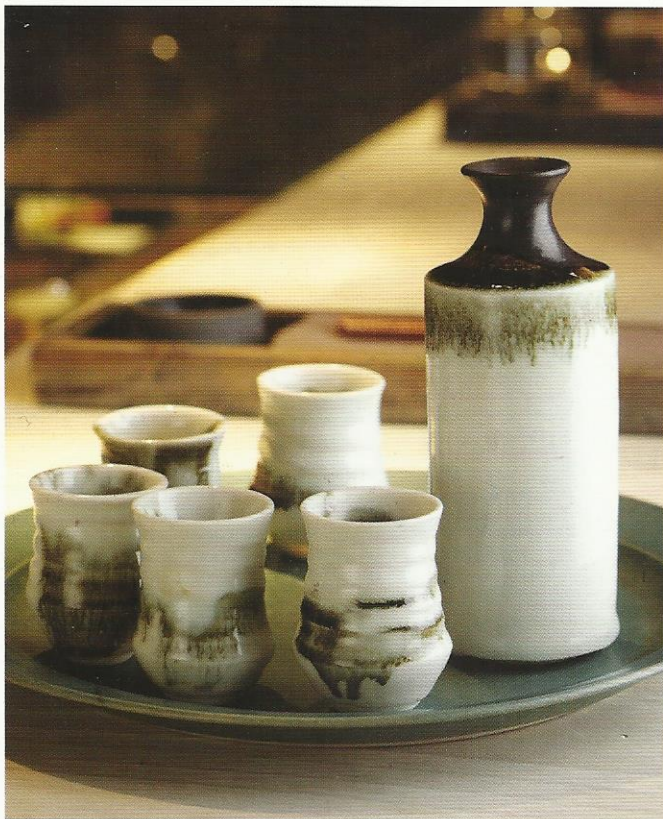

Patty Wouters, gefotografeerd door de leerlingen van de fotografieafdeling van de Academie van Turnhout, najaar 2011.

door Peggie Breithbarth

Aanvankelijk had Patty Wouters (Wilrijk, 1957) twee ambities: keramist worden en mensen met elkaar verbinden. Zij volgde dan ook twee opleidingen: Grafische Kunsten en Keramiek aan het Hoger Instituut Sint Lucas in Hasselt en Antwerpen en de Sociale Academie in Eindhoven. Eenmaal afgestudeerd stond zij voor de opgave, of liever gezegd uitdaging, een zinvolle combinatie te vinden van beide studies.

De aantrekkingskracht van het maken van gebruiksgoed lag voor haar onder meer in het idee dat achter willekeurige voordeuren mensen aan tafel zouden zitten, etend en drinkend uit het onder haar handen ontstane serviesgoed. Een romantisch idee, dat ook in haar huidige werk terugkomt, maar voor een rechtstreeks contact met de samenleving bleek toch het vormingswerk, zoals zij dat tijdens haar tweede opleiding had leren kennen, betere aanknopingspunten te bieden.

Patty Wouters, *Saké-set*, 2011; hooggestookt porselein; beker h. 8 cm, Ø 4 cm | flesje h. 20 cm, Ø 7 cm. Foto Peter Staes.

Atelier Cirkel

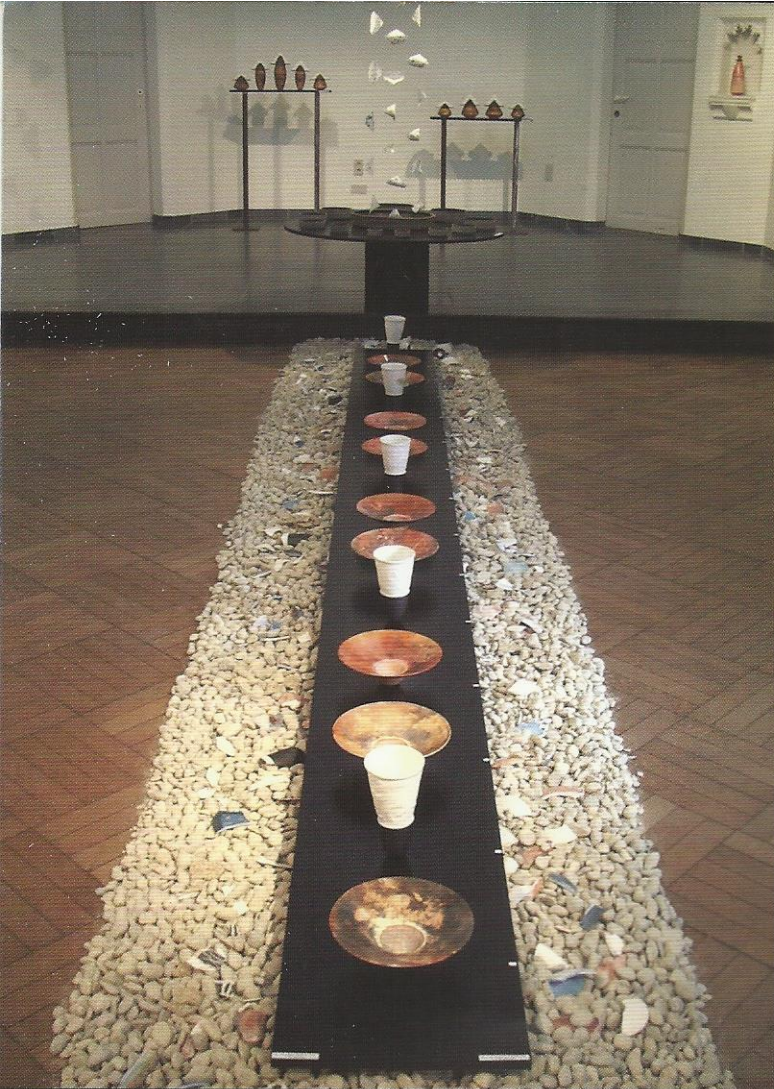
Patty begon in 1987 met cursussen beeldende vorming en keramiek en binnen enkele jaren groeide Atelier Cirkel in haar woonplaats Brasschaat uit tot een instituut waar wel 300 cursisten per week over de vloer kwamen. Daarbij ging het om twee niveaus. Aan de ene kant de amateurs, kinderen en hobbyisten, aan de andere kant waren er masterclasses voor (toekomstige) professionele keramisten. Zij ontwikkelde een groot netwerk van collega's en vrijwilligers en kreeg het voor elkaar een Keramiekbiennale in Brasschaat van de grond te tillen. Beide initiatieven gingen aan hun succes ten onder. Vanaf het moment dat het vormingscentrum erkenning kreeg van het Ministerie van Cultuur, gingen overheden zich ermee bemoeien, kwamen er meer regels, meer eisen en meer problemen. Kortom "de violen waren niet gelijk gestemd", zoals Wouters het fijntjes uitdrukt. Inmiddels is de Keramiekbiennale van Brasschaat na vier succesvolle afleveringen (2000-2006) geschiedenis en wordt het vormingswerk in afgeslankte vorm voortgezet onder de vlag van de Stedelijke Academie voor Schone Kunsten van Turnhout. Patty Wouters behield de organisatie van de masterclasses. Die 'cirkel' heeft ze verder uitgebouwd, sinds 2010 actief onder de naam Atelier Cirkel 2. Dankzij haar uitstekende contacten met keramisten van overal ter wereld lukt het haar niet alleen in Brasschaat, maar ook aan diverse academies in de omtrek masterclasses te organiseren. Daarnaast heeft zij een docentschap (dat wil zeggen 16 uur effectief lesgeven) aan de Academie in Turnhout.

Er zijn heel veel bekende Belgische en buitenlandse keramisten die in de loop der jaren voor Atelier Cirkel masterclasses hebben gegeven o.a. Peter Lane (UK), Victor Greenaway (Australië), Sasha Wardell (UK), Paul Scott (UK), Richard Godfrey (UK), Luca Tripaldi (IT), Jürg Bächtold (CH), Henk Wolvers (NL), Jeroen Bechtold (NL), Anne Bulliot (FR), Lenore Vanderkooi (USA), Jeff Shapiro (USA), Don Davis (USA), Shozo Michikawa (JP) en Rizu Takahashi (JP). Uit België Tjok Dessauvage, Anima Roos, Mieke Everaet, Thérèse Lebrun, Rudie Delanghe en vele anderen.

Bij het horen van al deze activiteiten dringt zich de vraag op of zij nog wel tijd had voor het werken in eigen atelier. Ze zegt dat haar streven altijd is geweest: drie dagen Atelier Cirkel, drie dagen eigen werk, maar dat dit, door de almaar stijgende druk op administratieve taken, op een gegeven moment nauwelijks haalbaar was. Zelfs voor iemand die zo gedreven is, heeft de dag maar een beperkt aantal uren. Diep in haar hart is ze ook wel blij

Patty Wouters, *Messengers*, 2010; laaggestookte, gepolijste porselein in combinatie met onderdelen in zwarte steengoedklei en hooggestookte porseleinen plaatjes; h. 13-25 cm, Ø 15 cm. Foto Peter Staes.

Linksboven: Patty Wouters, *Circles and Lines*, 2009; achtergrond *Flakes of porcelain*, 2007; hooggestookte porselein (1260°C) en laaggestookte porselein, gepolijst en behandeld met terra sigillata, gerookstookt in moffeloven; h. 8-25 cm, Ø 12-25 cm. Foto Patty Wouters. Rechtsboven: *Flakes of porcelain*, 2007; porseleinen plaatjes van 10 x 10 cm die naar beneden dwarrelen boven een grote steengoedschaal; h. 7 cm, Ø 60 cm. Foto Patty Wouters. Onder: *Circles and Lines*, 2009; hooggestookte porselein (1260°C) en laaggestookte porselein, gepolijst en behandeld met terra sigillata, gerookstookt in moffeloven; h. 8-25 cm, Ø 12-25 cm. Foto Peter Staes.

met haar herwonnen vrijheid, hoewel het gedwongen laten varen van het vormingsinstituut, dat toch duidelijk haar kindje was, haar niet onberoerd heeft gelaten.

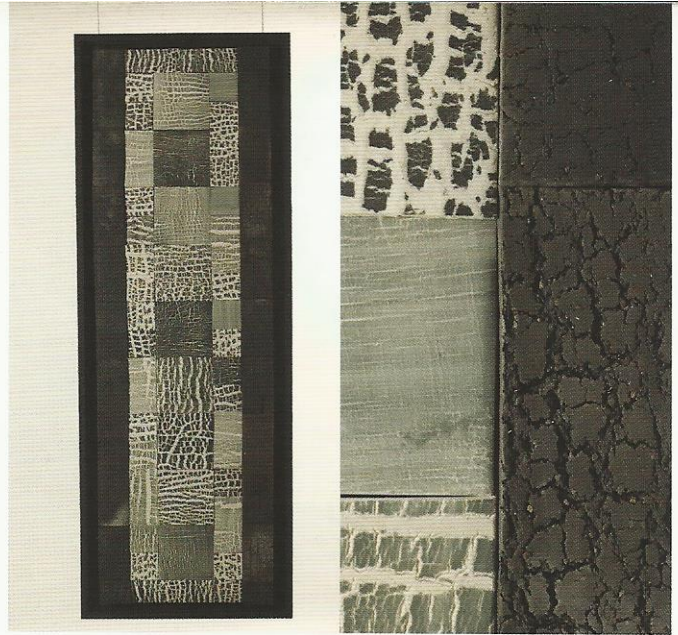
Moeten vazen altijd recht staan?

Haar werk heeft zich gestaag ontwikkeld. Ze is de potvorm trouw gebleven, terwijl zij daarnaast de tegel als basis voor haar wandpanelen omarmd heeft. De twee meest traditionele verschijningsvormen van keramiek. De keramische productie wereldwijd en van alle tijden is haar zeer vertrouwd. Zij reist veel en overal waar ze komt, volgt en geeft ze workshops, masterclasses en lezingen. En behalve in heel Europa is dat in de Verenigde Staten, Korea, Japan, China, Australië en komend jaar Ethiopië.

De ontwikkeling van haar vrije werk begon met de simpele vraag; moeten vazen altijd recht staan? Ja natuurlijk, zou de directeur van een porseleinfabriek zeggen, een scheefgezakte vaas komt hooguit in aanmerking voor de B-collectie. Maar voor Patty Wouters was deze vraag het begin van een serie swingende en rockende vazen, van vazen met een bijna menselijk karakter en motoriek. Van een gebruiksfunctie is dan geen sprake meer. Het zijn sprekende objecten geworden, die de beschouwer verleiden tot de nodige bespiegelingen. Minstens zo belangrijk als de vorm is de metamorfose van het materiaal. Wouters is heel precies en perfectionistisch in haar werk. De vazen zijn glad gepolijst om in perfecte vorm de dialoog met het vuur aan te gaan. Dat levert spannende tegenstellingen op, zoals de geacheveerde huid met daarop de tekening, die de woeste, ontombare kracht van de vlammen heeft achtergelaten.

Om de mogelijkheden van het vuur te leren kennen legde zij zich toe op verschillende technieken en ging zij te rade bij de geschiedenis. In de loop der jaren verwerkte zij invloeden uit alle werelddelen. Haar belangstelling gaat verder dan die van de verschillende oude culturen, ook de geschiedenis van onze aarde en daarmee van haar materiaal, de klei, vormt een niet uit te vlakken inspiratiebron. Door die brede oriëntatie hebben materiaalgebruik en kleurtoepassingen vaak een symbolische waarde: wanneer zij fossielen laat ontstaan op haar tegels, vraagt zij respect voor de natuur. Die symboliek ligt er echter niet al te dik op. Hooguit bieden haar titels de kijker enige richting.

Warme kleuren, rood en oker, horen bij haar zegt ze, maar ze kan even goed uit de voeten in sober zwart-grijs-wit. De afgelopen jaren maakte zij zeker 500 stuks serviesgoed voor het beroemde Japanse restaurant Roji in de door Axel Vervoordt herontwikkelde

Links: Patty Wouters, *Cracked and Broken*, 2006; wandpaneel; porselein en zwarte steengoedklei, oxiderend gestookt op 1250°C + sommige tegels gerookstookt; h. 140 cm, b. 50 cm. Foto Peter Staes. Rechts: Detail.

Vlaeysgang in Antwerpen. Stuk voor stuk verschillend, qua vorm balancerend tussen schaal en tegel. Ze bekennt daar graag te eten en dan te ervaren hoe haar werk deel is van het genot dat de gasten beleven aan deze kunstzinnige maaltijden, waarbij oog en tong gelijkelijk gestreeld worden.

De droom van haar meisjesjaren is dus uitgekomen, al kon zij toen niet weten tot welke artistieke en technische hoogstandjes het keramisch avontuur haar zou brengen.

Patty Wouters, Van Hemelrijcklei 78, B-2930 Brasschaat. www.pattywouters.be | www.cirkel2.be

Patty Wouters, *Cracked and Broken*, 2010; porselein en zwarte steengoedklei, oxiderend gestookt op 1250°C; h. 5 cm, b. 30 cm. Foto Peter Staes.